

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 Соціологія
освітній ступінь бакалавр
освітня програма Соціологічне забезпечення управлінських процесів
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20 <u>23</u> /20 <u>24</u>
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

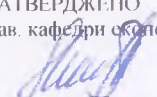
Викладачі: Микола ГОЛОВАНЕНКО, Ірина ЄВСССВА-СЕВЕРИНА

Продовжено: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» __ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» __ 20__ р.

КИЇВ – 2023

Розробники:
Микола ГОЛОВАНЕНКО, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства
Ірина ЄВСССВА-СЕВЕРИНА, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства

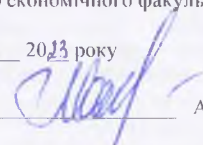
ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри економіки підприємства

Галина ФИЛЮК
(підпис)

Протокол № 12 від «28» серпня 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Аліна МАГОМЕДОВА

Погоджено з науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 10 від «31» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – формування у студентів комплексу професійних знань із теоретичних та практичних засад бізнес-планування, опанування засобів та методів прийняття планових рішень на підприємствах усіх форм власності, розв'язок навичок та вміння розробляти бізнес-плани

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* зміст основних економічних категорій
2. *Вміти* готувати презентації в PowerPoint
3. *Володіти* елементарними навичками здійснення обчислень з використанням електронних таблиць.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Вивчаються теоретичні та прикладні аспекти розробки бізнес-планів. Аналізуються методичний інструментарій розробки маркетингового, виробничого, організаційного та фінансового обґрунтування доцільності реалізації підприємницьких проєктів. Розглядаються такі основні теми: технологія розробки бізнес-плану; сучасні методики розробки бізнес-плану; аналіз безбитковості проєкту; планування обсягів та оцінка ефективності інвестицій; маркетингова програма бізнес-плану; моделювання грошових потоків при розробці проєкту.

4. Завдання (навчальні цілі):

- здатність розв'язувати проблеми оцінювання економічної ефективності інвестиційних проєктів в умовах, що характеризуються невизначеністю та ризиком;
- здатність складати план маркетингової, виробничої, організаційної та фінансової діяльності як структурні елементи бізнес-плану;
- здатність оцінювати інвестиційну привабливість бізнес-ідей.

Згідно вимог проєкту Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 054 «Соціологія») дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних *компетентностей*.

- СК11. Вміння застосовувати соціологічний інструментарій в управлінській діяльності
- СК13. Здатність прогнозувати тенденції розвитку структур менеджменту і маркетингу в умовах суспільних змін та глобальних трансформацій.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни*
1.1	Знати сутність бізнес-плану та їх основні різновиди	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, реферативні роботи	10
1.2	Знати основні показники оцінки ефективності бізнес-плану	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, реферативні роботи	10
1.3	Знати методи оцінювання ризиків при бізнес-плануванні	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, реферативні роботи	10
2.1	Вміти складати план маркетингової, виробничої, організаційної та фінансової діяльності як структурні елементи бізнес-плану	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, виконання розрахункових робіт	15
2.2	Вміти оцінювати ефективність та	Лекція, практичні	Контрольна робота,	15

	ризиків бізнес-плану на основі прогнозних грошових потоків	заняття, самостійна робота	оцінювання усних відповідей/ доповнень, виконання розрахункових робіт	
2.3	Вміти використовувати сучасні програмні засоби для автоматизації фінансово-економічних розрахунків при бізнес-плануванні	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, виконання розрахункових робіт	10
3.1	Пояснювати та доносити до фахівців і нефахівців зміст бізнес-ідей підприємницького проєкту	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, виконання розрахункових робіт	5
3.2	Здатність ефективно формувати та реалізувати власну комунікаційну стратегію в процесі презентації бізнес-ідей цільовій аудиторії	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, виконання розрахункових робіт	10
3.3	Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для залучення масової аудиторії інвесторів	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, оцінювання усних відповідей/ доповнень, виконання розрахункових робіт	5
4	Спроможність розробляти інвестиційні бізнес-рішення	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, розв'язування індивідуальних розрахункових завдань	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	2.1	3.1	4
	1.2	2.2	3.2	
Програмні результати навчання (назва)	1.3	2.3	3.3	
ПРН13. Прогнозувати тенденції розвитку організаційних структур в умовах суспільних змін та глобальних трансформацій	+	+		
ПРН17. Визначати та конструювати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку соціальних систем різного рівня	+	+		+
ПРН18. Організувати і проводити моніторинг та діагностику соціальних процесів, проводити експертизи та оцінювання програм соціального розвитку та соціального стану організацій, регіонів тощо		+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

– **семестрове оцінювання:**

1. Контрольна робота 1 – РН 1.1 – 2.3 (блок тем 1-7) – 20 балів / 12 балів
2. Контрольна робота 2 – РН 1.1 – 1.3, 2.3 – 3.2, 4 (блок тем 8-15) – 20 балів / 12 балів
3. Реферативні роботи з питань бізнес-планування – РН 1.1 - 1.3 – 10 балів / 6 балів
4. Розв'язування задач щодо бізнес-планування - РН 2.1 – 2.3, 3.1 – 3.3, 4 - 10 балів / 6 балів
5. Усні відповіді - РН 1.1. – 3.3. – 10 балів / 6 балів
6. Доповнення - РН 1.1. – 3.3. – 10 балів / 6 балів
7. Підсумкова контрольна робота (РН 1.1-1.3; 2.1-2.3; 3.1-3.3; 4) – 20 балів / 12 балів.

– **підсумкове оцінювання:** залік – виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

7.2 Організація оцінювання:

1. Контрольні роботи 1 і 2 проводяться по завершенню вивчення тем 1-7 та 8-15 відповідно.
2. Оцінювання реферативних робіт з питань бізнес-планування проводиться по завершенні лекцій та семінарських занять з відповідних тем.
3. Оцінювання роботи з виконання розрахункових робіт проводиться по завершенні лекцій та семінарських занять з тем 8-15.
4. Оцінювання усних відповідей та доповнень проводиться упродовж семестру під час проведення практичних занять.
5. Підсумкова контрольна робота проводиться у визначений зі студентами час в межах години на самостійну роботу в системі Moodle.
6. Самостійна робота студента полягає в систематичному опрацюванні методичних джерел в сфері бізнес-планування, а також підготовці бізнес-плану (або у вирішенні двох розрахункових робіт за відповідними варіантами). Засвоений матеріал підлягає перевірці на семінарських заняттях у формі усного опитування та презентації бізнес-планів. Результати презентації бізнес-планів (або розв'язування двох розрахункових робіт) оцінюються максимум у 20 балів.

* У випадку виникнення додаткових питань та складних ситуацій під час навчального процесу, їх вирішення здійснюється з посиланням на засади Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	С/Р
1. «Методичні основи бізнес-планування»				
1	Тема 1. Цілі, завдання і функції бізнес-планування	2	2	4
2	Тема 2. Технологія розробки бізнес-плану.	2	2	5
3	Тема 3. Сучасні методики розробки бізнес-плану.	2	2	5
4	Тема 4. Початкова стадія процесу бізнес-планування	-	2	5
5	Тема 5. Аналіз безбитковості проєкту	2	2	5
6	Тема 6. Планування заходів щодо залучення інвестицій	2	2	5
7	Тема 7. Аналіз основних стратегій при розробці бізнес-плану	-	-	4
Контрольна робота 1			2	
2. «Функціональні розділи бізнес-плану»				
8	Тема 8. Маркетингова програма бізнес-плану	2	2	4
9	Тема 9. Матеріально-технічна підготовка при бізнес-плануванні	-	2	5
10	Тема 10. План виробничої діяльності	2	2	5
11	Тема 11. Організаційний план щодо реалізації проєкту	2	2	5
12	Тема 12. Планування екологічних заходів при реалізації проєкту	-	2	4
13	Тема 13. Оцінювання інвестиційних ризиків при бізнес-плануванні	-	2	5
14	Тема 14. Моделювання грошових потоків при розробці фінансового плану	2	2	5
15	Тема 15. Фінансовий розділ бізнес-плану	2	0	4
Контрольна робота 2			2	
ВСЬОГО		20	30	70

Загальний обсяг **90 год**, в тому числі (вибрати необхідне):

Лекції – **20 год**

Практичні заняття – **30 год**.

Самостійна робота - **70 год**.

9. Рекомендовані джерела:

Основні: (Базові)

1. Business-planning: Course Learning and Teaching Materials/ compilers M.V. Golovanenko, O.V. Pimenova, O.P. Mykytiuk. К : Comprint Ltd, 2020. 48 p.
2. Барроу К. Бізнес-план: Практик. посіб. : Пер. з англ. 3-є вид. К : Знання, 2002. 285с.
3. Бізнес-планування: Навчальний посібник (практикум)/ упорядники М.В. Голованенко, О.П. Микитюк, О.В. Піменова. К : Наукова думка, 2019. 96 с.
4. Козловський В.О. Бізнес-планування: навч. посібник для студ. вищих навч. Закл. Вінницький національний технічний ун-т. Вінниця: Універсум-Вінниця, 2008. 241 с.
5. Кучеренко В.Р. Бізнес-планування фірми: Навч. посіб. К : Знання, 2006. 423с.
6. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник Київський національний економічний ун-т – 2 вид., доп. К.: КНЕУ, 2002. 379с.

7. Ясинський В.В. Бізнес-планування: теорія і практика: Навч. посіб. К.: Каравела, 2004. 232с.

Додаткова:

1. Базилевич В.Д. Страхова справа К.: Знання, 2005. 351 с.
2. Барнич Ю.О. Бізнес-план виробничої підприємницької діяльності: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. Закладів. К.: ВАТ "УкрНДІСВД", 2002. 120с.
3. Бізнес-планування: навчально-методичний комплекс для студентів економічних спеціальностей/ упорядники М.В. Голованенко, О.В. Богуславський. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. 39 с.
4. Бізнес-планування: навч. посіб. / Н. О. Лисенко [та ін.]. Бровари: АНФ ГРУП, 2014. 567 с.
5. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т. С. Андрєєва [та ін.]. Харків: Мезіна В. В. [вид.], 2018. 128 с.
6. Воротіна Л.І. Бізнес-планування: методологія, методика, механізм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. 223 с.
7. Колесніков Г.О. Теоретичні основи складання фінансового плану в процесі бізнес-планування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: ВІЕМ, 2010. 140 с.
8. Кривонос А.О. Бізнес-планування на підприємстві: Навч. посіб. К.: МАУП, 2005. 160с.
9. Кроль Ю.Я. Економічний механізм процесу інвестиційного бізнес-планування (методологія та практика). Х.: Основа, 2002. 176 с.
10. Лавров Є.А. Інформаційні технології бізнес-планування: навч. Посібник. Суми: Довкілля, 2007. 97с.
11. Любунь О.С. Бізнес-планування у банку: Навч. посіб. К.: Атіка, 2006. 288с.
12. Макаренко С.М. Бізнес-планування: навч.-метод. посіб. Херсон: Стар, 2017. 222 с.
13. Наливайченко С.П. Бізнес-планування у туризмі: навч. посіб. для студ. екон. напрямів підготов. Сімф.: Саки: Підприємство Фенікс, 2011. 190 с.
14. Падерін І.Д. Бізнес-планування: навч. посіб. Дніпропетр. держ. фін. акад. Д.: 2012. 137 с.
15. Подік С.М. Бізнес-план як універсальна форма корпоративного планування в банку: навч. посіб. 2-ге вид., допов. К.: ФАДА, ЛТД, 2010. 267 с.
16. Прищепя Н.П. Бізнес-планування: навч.-метод. посібник; Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ: Алма-матер, 2007. 128 с.
17. Сердюк Т.В. Бізнес-план інвестиційного проекту: Навч. посіб. для студ. екон. спец. Вінницький держ. технічний ун-т. Вінниця: ВДТУ, 2002. 135с.
18. Стецюк П.А. Бізнес-план в управлінні фінансами сільськогосподарських підприємств. К.: ННЦ "Інститут аграрної економіки", 2007. 110 с.
19. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: Навч. посіб. для студ. ВНЗ. Житомир: ЖДТУ, 2006. 419с.
20. Телстов О.С. Бізнес-план: Навч. посібник. Суми: Видавництво СумДУ, 2005. 104с.
21. Функціональне моделювання процесів бізнес-планування і проектів: навч. посіб. заг. ред. В.Т. Голубятніков; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президенті України. Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2009. 264 с.
22. Методичні матеріали по програмі COMFAR III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unido.org/fileadmin/user_media/Services/Investment_and_Technology_Promotion/COMFAR_brochure_english.pdf
23. De Thomas Art. Writing a convincing business plan / Arthur R. De Thomas, Lin Gensing-Pophal - Barron's. - 2001. - 262 p.

10.Додаткові ресурси

1. World Bank Group - www.worldbank.org
2. Національний Темпус-офіс в Україні - <http://tempus.org.ua>.
3. UNESCO - <http://www.unesco.org/new/en/education>
4. UNIDO - www.unido.org
5. OECD - <http://www.oecd.org>